І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 218. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1964 No. 218. VOL. LXXI

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ НЕ ДОРІВНЮЄ КРАЙОВІЙ ПРОДУКЦІЇ — ТВЕРДИТЬ ПРЕЗИДЕНТ

Вашингтон. — Президент Джансон 19 листопада прийняв в Білому Домі групу бизнесменів, так званий Комітет Економічного Розвитку і в довшій промові, першій після виборів, — заявив, що висота бюджету ЗДА може збільшуватись пропорційно до росту економіки країни. Президент додав, що він волів би, щоб збільшування бюджету відбувалося в дещо повільнішому темпі, як ріст економіки. Президент ясно виявив бизнесменам, які з деяким застереженням ставляться до економічної і фінансової політики демократичних урядів, що він є проти „великих змін в оборонному бюджеті". Джансон сказав, що він зовсім не вважає за факт, що „вибори дали йому мандат на те, щоб переводив нерозсудливі, небезпечні, нові зміни" в економічній політиці. Президент підкреслив, що мусить бути погодження між ціллю до якої змагає країна, і поточною політикою уряду. Промова Президента дає можливість передбачити, що новий федеральний бюджет на 1965-ий рік, що зачнеться 1-го липня 1965го року,становитиме суму понад $100 більйонів. Коли б бюджет мав збільшитися в такому темпі, як крайова економіка, то він мав би становити на $6 більйонів більше в порівнянні з цьогорічним бюджетом. Але Президент вже давніше заповідав, що він бажав би, щоб новий бюджет не перевищував $100 більйонів. Президент гадає, що ощадностевий бюджет не мусить бути „інертним бюджетом, бо він мусить мати нову програму, щоб здійснювати всі ті аспірації, які стоять перед американським народом". В своїй промові Президент часто натякав на те, що його головна ціль в новій програмі є поліпшити можливості навчання в школах, бо „виховання й навчання є найважливішою інвестицією, вони є провідним генієм демократії". Тому Президент хоче присвятити окрему увагу справі навчання і вишколювання людей на кваліфікованих робітників. В справі витрат на оборону Президент заявив, що, починаючи з бюджету на 1965 рік всі витрати на цю ціль повинні залишитися на цій самій висоті, або навіть дещо зменшуватися, коли не настане якась нагла зміна в закордонній ситуації. На думку Президента, яку поділяють і його економічні дорадники, при дійсній відповідальній фіскальній політиці можна буде дійти до збалянсованого бюджету без зменшування федеральних видатків. Цьогорічний бюджет, твердив Джансон, є найменший в останніх 14-ох роках, коли на нього дивитися із становища крайової продукції. Президент підкреслив і ту обставину, що в останньому році зменшилося число цивільних федеральних урядовців. Джансон казав, що останні вибори „виявили погодженість не щодо особи чи партії, бо це була згода щодо крайової цілі та політики ЗДА". На думку Президента американці є тепер народом більше об'єднаним, ніж роз'єднаним щодо своєї головної цілі. Президент сказав наприкінці своєї промови: „На мою думку, ми краще знаємо ніж якаnебудь інша ґенерація в цьому столітті, якою країною Америка повинна бути, що ми бажаємо зберегти, що бажаємо осягнути в себе і у світі". І томуто американці мусять працювати в тому напрямку, щоб збудувати сильні фундаменти для величі Америки, яка має настати.

Адьютанти генерала Мек Артура проти Трумана

Ню Йорк. — Адьютант покійного генерала армії Дагласа МекАртура генерал-майор Кортні Вітні заявляє, що колишній президент Гаррі С. Труман несправедливо оцінив генерала МекАртура в своєму виступі на телевізії. Генерал-майор Вітні весь час другої світової війни був разом із генералом МекАртуром на Далекому Сході. Він каже, що Труман невірно представив зустріч генерала Вейнврайта після його повороту із неволі в Японії. Труман говорив, що МекАртур казав генералові зачекати, поки він, це значить МекАртур, на з'їсть обіду, а генерал Вітні оповідає, що МекАртур обняв був генерала Вейнврайта і посадив його на своє крісло при столі, а сам пошукав собі іншого крісла. Ген. Вітні твердить, що Труман перекрутив факти і представив ген. МекАртура у невірному світлі. МекАртур заявився за війну в Кореї із становища військовика і хотів її виграти, не знаючи про те, що політика є проти атаки на комуністичний Китай.

Спеціялісти від космічних летів нараджуються над справою невагомости

Сан Антоніо Тексас. — Тут відбувається конференція американських і совєтських фахівців в справі космічних летів головним чином над тим, як перемагати так звану невагомість під час довших летів в космосі без шкоди для здоров'я. На основі дотеперішнього досвіду можна твердити, що треба б під час довших летів в космосі подбати про штучну вагомість. Совєтські космонавти відбули досі довші космічні лети, тому вони мають більше досвіду в цій справі. Совєтський спеціяліст від „космічної медицини" проф. Олег Гузенко звітував, що тільки три з усіх 9-ох совєтських астронавтів не відчували жадного клопоту тоді, коли „нічого не важили". Інші космонавти не почувалися добре під час стану невагомости. Деяким здавалося, що вони летять вниз, коли летіли вгору. Щось подібне здається людині, коли елевейтор їде вгору, а вона відчуває спочатку, що він падає вниз. Треба додати, що оця „невагомість" не означає, що людина в дійсності нічого не важить. Це так здається астронавтові тому, що його вага є невтралізована рухом кабіни. Треба знайти лік проти бездільности в кабіні і проти невагомости, щоб працювали мускули, кості і щоб циркулювала кров.

Джансон проголосив неділю 22 листопада Днем пам'яті Кеннеді

Вашингтон. — У четвер 19 листопада Президент Джансон звернувся до американського народу з проханням відзначити першу річницю смерти Джана Ф. Кеннеді в неділю 22 листопада. Промовляючи у Білому Домі, в кімнаті, де працював покійний Президент, Линдон Б. Джансон підкреслив потребу продовжувати й розвивати далі ідеї Кеннеді. Промова була виголошена з нагоди передання бронзового бюсту покійного Президента, в присутності сестри Покійного, п-ні Серджент Шрайвер. Цей бюст буде стояти в Бібліотеці Кеннеді, у Кембріджі, Масс., на будову якої збирають тепер фонди. У неділю в різних церквах, як католицьких, так і деяких не католицьких, відбудуться поминальні Богослуження. Президент Джансон з дружиною буде на Богослуженні в Ойстен, Тексас. Члени родини покійного Президента будуть на поминальній Службі Божій у церкві св. Матвія у Вашинґтоні. Відповідна церемонія відбудеться на військовому кладовищі в Арлінґтоні, біля могили Джана Ф. Кеннеді. У промові президент Джансон пригадав, що покійний Президент поставив у своєму робочому кабінеті бюст Абрагама Лінкольна, про якого казали: „Він належить до історії" — і те ж саме можна тепер сказати про Джана Ф. Кеннеді. „За тисячу днів своєї праці на посту Президента Джан Ф. Кеннеді зробив рішення, про які будуть з пошаною згадувати впродовж тисячі років". — сказав Линдон Б. Джансон.

Губернатори радитимуть над майбутнім Республіканської Партії

Ню Йорк. — Товариство Республіканських губернаторів має 4 і 5-го грудня в Денвері, Колорадо, нараджуватися над майбутнім своєї партії. Ці збори заповів голова цього товариства губернатор Айдаго Роберт Е. Смайлі. У зборах візьмуть участь і 5 губернаторів - електів, побіч 16 теперішніх губернаторів. Всіх їх буде в найближчому році тільки 17, бо не всі губернатори були перевибрані. Майже всі губернатори є поміркованї і хотіли б, щоб зрезиґнував теперішній голова Республіканського Крайового Комітету Дін Бирч, який є прихильником сенатора Беррі Голдвотера. Поміркованї республіканці двердять, що їхня партія програла вибори тому, що вела виборчу кампанію під кличем консерватизму й екстремізму. Сен. Голдвотер і конґресмен Вілліям Е. Міллер заявили, що Дін Бирч повинен залишитися на своєму становищі. Губернатор Смайлі заявив, що Товариство Губернаторів пропонуватиме покликати до життя дорадчу раду та старається про те, щоб губернатори відогравали більшу ролю в Республіканській партії,

Крайова Академія Наук рекомендує досліджувати плянету Марс

Вашингтон. — Рада в справах космічних наук, що існує при Крайовій Академії Наук, рекомендує Крайовій Аеронавтичній і Космічній Адміністрації досліджувати плянету Марс після того, як кого 1970-го року вдасться вислати на Місяць американських астронавтів. Згідно з Програмою Аполльо мають за 6 років випустити ракету з 3-ма астронавтами на Місяць, які мали б досліджувати цю плянету. Ці досліди плянети Марс мали б відбуватися за допомогою самих тільки ракет із інструментами на початку1970-их років, а пізніше треба б старатися, щоб на Марс могли залетіти астронавти. Коло 1985-гїо року повинні люди літати не тільки на Марс, але і на інші плянети. Щоб це приспішити, треба б поробити такі заходи: 1: Збудувати базу на Місяці. 2. Перевести докладне вивчення Місяця. 3. Побудувати космічні станції, що були б обслуговувані астронавтами. На цих стаціях мали б бути і космічні ляборторії. 4. Різними ракетами досліджувати плянету Марс, бо ця плянета має найбільші можливості для того, щоб на ній було якесь органічне життя, подібно, як воно є на Землі. Коли б вдалося знайти форми якогонебудь життя на Марсі, то це було б найважливіше відкриття нашої доби, — заявляють науковці.

НТШ і Болгарська Ліґа вшанували пам'ять Ю. Венелина, українського вченого

Ню Йорк. — При виповненій вщерть залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку відбулася в суботу, 14 листопада ц. р. спільна наукова Конференція НТШ і Американсько-Болгарської Ліґи. Цією Конференцією вшановано пам'ять і заслуги українського вченого Юрія Венелина (1802-1839), як найбільшого історика та пробудника болгарського народу. Конференцію відкрив п. Микола Баланов, а з черги д-р В. Шандор виголосив доповідь на тему „Юрій Венелин та його доба". Проф. Джеймс Ф. Клярк говорив про „Працю Венелина серед слов'ян та його вплив на болгарів". Конференцію —закрив голова Болгарської Ліґи п. Б. Чуканов. В концертовій частині вечора проф. Д, Гординська-Карановuч відограла на піяно два твори Косенка і Барвінського, а сопрано Софійської опери .п Є. Райна відспівала низку болгарських пісень. На піяно акомпаніював їй д-р М. Бенсуссан. На закінчення вечора відбулося прийняття для учасників Конференції.

ВИСТАВКА КЛИМА ТРОХИМЕНКА В „МИСТЕЦЬКОМУ ЦЕНТРІ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Заходами філядельфійського „Артцентр"-у і в його домі в Чентгелм, Філядельфія, відбулася в днях 25-го жовтня до 15-го листопада ц. . виставка малярських праць українського маляра Клима Трохименка. На виставці були показані новіші праці мистця—краєвиди, цвіти і портрети. Виставку оглянуло багато відвідувачів — українців й американців. Декілька з виставлених праць закуплено до приватних колекцій. П'ять місяців тому в квітні і травні, виставка К. Трохименка була в Ню Йорку.

Проголошено документи про сприяння Папи Пія XII війні проти СССР

Лондон. — Британський уряд одночасно з американським Державним Департаментом дозволили на оприлюднення частини знайденого німецького закордонно-політичного архіву, що стосується ролі Ватикану в останній світовій війні. У зв'язку з тими документами західньонімецький журнал „Дер Шпіґель" твердить, що Папа Пій XII вислав був італійського інженера Енріко Пістро Ґалеацці до кардинала Франсіса Спелмана до —Ню Йорку, з дипломатичною місією, щоб через кардинала Спелмана вплинути на керівні чинники в Америці, щоб Америка приєдналася радше до війни Німеччини проти Совєтського Союзу. В одному з проголошених тепер документів, радник німецької амбасади при Ватикані,Фріц Менеґавзен, писав у своєму звідомленні до д-ра Ернста Вайссекера з міністерства закордонних справ у Берліні, що Папа Пій XII нібито сприяє центральним державам в їхньому поході проти Совєтського Союзу, як центру світового комунізму. Жиди й ліберальні кола відновили з цієї нагоди закиди на адресу покійного Папи, наче б він, тавруючи безбожницький комунізм, не таврував нацизму і замало робив у справі ратування жидів від винищування їх нацистами. З ватиканських кіл окреслено ці останні закиди „Дер Шпіґелю", як тенденційні і неправдиві.

Парляментаристи з країн НАТО заявились за морською атомовою фльотою

Париж. — Політична Комісія Конференції парляментаристів з 15-ох членських країн Атлантійського Союзу (НАТО) прийняла рішучу позитивну резолюцію у відношенні до американського проєкту морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами „Поляріс". Всупереч опозиції —Франції Політична Комісія стала на становищі, що безпосередня участь різних держав у такій фльоті це найкращий засіб для взаємного політичного зближення і до затіснення військових взаємин. Правда, ця Комісія взяла на увагу також інші існуючі проєкти, як, наприклад, включення до збройних сил НАТО 150 ракет „Мінутмен", стаціонованих тепер в Америці, але завважила, що хоч може цей проєкт щодо ракет „Мінутмен" дешевший і простіший, як плян морської атомової фльоти, проте не може мати політично-психологічної вартости для НАТО. Становище Політичної Комісії віддзеркалило загальний настрій парляментаристів з різних країн НАТО у користь того американського морсько-атомового пляну. Американські коментатори вважають, що цей проєкт дістав тепер сильну моральну підтримку збоку самих країн НАТО, репрезентованих впливовими парляментаристами.

ЗДА готові переговорювати з червоними в Конґо про долю своїх громадян

Леопольдвіль. — Американський амбасадор в Конґо Дж. МекМутрі проголосив свою готовість прибути в кожному часі на кожне місце, що його визначить провідник лівих повстанців в східній частині Конґа, Крістоф Ґбеньє, якщо це має вийти у добро 30-ом американським громадянам у Стенлівілі, столиці повстанців. Крістоф Ґбеньє із свого боку несподівано заявив, що він готов в цій справі полетіти до Вашинґтону. За іншими відомостями, той сам комунофільський ватажок, який повстав проти центрального уряду Конґа, прийнявши допомогу зброєю і грішми від комуністичного Китаю, заявив, що невідклично в понеділок 23-го цього місяця відбудеться екзекуція над американським лікарем д-ром Полем Карльсоном, що його Ґбеньє засудив на смерть за „шпигунство", яким той лікар ніколи не займався. Прем'єр Кенії, Ломо Кеньятта, до якого в цій справі звернулися ЗДА, як до голови африканської Комісії справ Конґа, заявив, що він зміг би з успіхом інтервеніювати тільки тоді, як би в Конґо настало перемир'я. Конґолійське державне військо, підкріплене формацією білих наємних професійних вояків, розпочало наступ проти опанованого повстанцями Стенлівілю.

● **Папа Павло VI** подарував свою золото - срібну, прикрашену дорогими самоцвітами, тіяру на бідних. Цю тіяру дарували Папі італійські вірні з Міляно, де кардинал Монтіні — теперішній Папа — був єпархіяльним єпископом. Вартість тієї тіяри обраховують на 15 до 80 тисяч дол. Останній раз Папа носив ту тіяру на Архиєрейській Богослужбі в соборі святого Петра в минулу п'ятницю. Відправляв Богослужбу в східньому обряді Максімос IV, патріярх з Антіохії.

● **Євангельська Церква у Вестфалії** в Західній Німеччині, яка має три і пів мільйона вірних, рішила на своєму Синоді приймати також жінок на своїх священиків. *Єдине обмеження* у цьому рішенні таке, що призначення жінки на духовника в якійсь громаді вимагає заздалегідь згоди й затвердження від єпископа та згоди громади.

ВЛАДИКА СТЕМФОРДУ ДОВЕРШУЄ СВЯЧЕНЬ У РИМІ

Преосв. Кир Йосиф Шмондюк, український католицький єпископ Стемфорду, дає перші свячення четця-півця і піддиякона студентові богословії Павлові Бумбареві, родом з Боффало, Н. П. Церемонія свячення відбулася дня 25-го жовтня ц. р. в Українській Семінарії ім. св. Йосафата в Римі.

НА СОБОРІ У РИМІ КОНФЛІКТ З ПРИВОДУ ДЕКРЕТУ ПРО СВОБОДУ ВІРИ

Рим. — За два дні перед закінченням третьої сесії Вселенського Собору виник між його членами, високими духовниками, явний конфлікт, який виявився назверх у тому, що кругло 1.000 членів Собору зголосили на руки Папи Павла VI протест проти арбітрального вирішення консервативною більшістю президентів Собору — не піддавати на цій сесії Собору під голосування декрету про свободу віри. Коли таке рішення проголосив декан кардинальнької Колегії і голова 12-ох президентів Собору, кардинал Евжен Тіссеран, то яких 120 членів Собору оплескували його, а велика більшість стрінула ту заяву холодною мовчанкою. Другою справою, що викликала невдоволення поступової більшости членів Собору, було проголошення, що Папа подасть свої „суґестії" на зміну різних постанов декрету про єдність християнізму. Врешті третя справа також породила фермент між членами Собору: повідомлення, що Папа проголосить при урочистому закритті Собору Пречисту Діву „Матір'ю Церкви". Всі ці три справи були предметом нарад Собору впродовж останніх трьох років. Поступова більшість членів Собору, яка стояла у тісному інформаційному зв'язку з „обсерваторами" від інших Церков, прикладали найбільшу вагу до своїх постанов в справі свободи віри і єдности християнізму, вважаючи ці постанови за головну ціль Вселенського Собору: внести нового духа, який облегшив би „діялог" з не-католицькими Християнськими Церквами. Проголошення на 48 годин перед кінцем сесії відкладення взагалі справи відношення Собору до проблеми свободи людини на віру, яку вона собі за своєю совістю вибере, як теж накинення Соборові поглядів Папи в справах християнської єдности, як і в справі ролі Пречистої Діви у віруванні і Церкві — вважається за перемогу закулісових ходів чисельно меншої, але надзвичайно впливової у Ватикані групи консервативних головно італійських та еспанських, кардиналів. У проводі поступової опозиції негайно стали американські кардинали Альберт Маєр з Шикаґо, кардинал Джозеф Ріттер з Сан Луїс і канадійський кардинал Поль-Еміль Лежер з Монтреалю. Вони склали негайно письмо до Папи Павла VI із зазначенням свого становища та зібрали під тим письмом кругло 1.000 підписів. Однак, за останніми відомостями, Папа відмовився діяти по їхній лінії та виступити проти кардинальської групи, репрезентованої у цьому випадку кардиналом Тіссераном. За голосами преси, ця справа зробила дуже неприхильне враження між протестантськими „обсерваторами" й узагалі стала дуже голосною в усій західній пресі.

СССР звернуть Америці частину старих боргів — за нові кредити

Москва. — Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін заявив готовість вплачення Америці „дечого" на рахунок залеглих від останньої світової війни великих боргів, якщо Америка признає Совєтам нові довготермінові кредити. Косиґін і інші совєтські „проміненти" стрінулися з представниками американського господарського світу спершу на близько двогодинній конференції на Кремлі та вечером того самого дня на великому прийнятті в „Совєтському" готелі. З американського боку були приявні 92 відповідальні представники 63-ох великих американських промислово - торговельних компаній і банків, які приїхали до Совєтського Союзу внаслідку заходів американського економічного тижневика „Бизнес Інтернешенел". Американські бизнесмени приїхали до Москви в товаристві своїх дружин, надавши таким чином тій своїй подорожі дещо „туристичного" характеру. Косиґін вперше виступив назверх у своїй ролі ділового представника совєтської імперії. Американські бизнесмени і їхні жінки оплескували його, коли він заявив у своїй промові на бенкеті: „Ціле людство чекає нетерпляче на ту хвилину, коли наші країни видаватимуть менше грошей на зброєння та більше на потреби окремої людини. Щоб осягнути це — треба довір'я і взаємного зрозуміння". Косиґін вітався з кожним окремим американським бизнесменом, довідуючись, хто що репрезентує. За пізнішим твердженням американських бизнесменів, він заявив їм, що Совєтський Союз готов заплатити „справедливу для Совєтського Союзу та сприйнятливу для Америки" суму, щоб зліквідувати найважливішу перешкоду, яка не дозволяє Америці торгувати з СССР на більшу мірку: совєтські борги з титулу воєнної „оренди і позики". Ці борги сягають яких 11 більйонів долярів за зброю, амуніцію, харчі, машини й найрізнородніші товари, що їх Америка посилала большевикам від 1941 року до кінця війни. Ці американські достави вможливили Совєтам узагалі виграти війну проти німців. Не вважаючи на це, Совєти погодилися в довгих, кількакратно перериваних, переговорах заплатити всього тільки 300 мільйонів дол., дарма що Америка обнизила вже свої претенсії до суми 800 мільйонів дол. В цю суму не входить вартість 88 вантажних і 39 інших американських кораблів, які по нинішній день є в руках і користуванні большевиків. Пропозиція Косиґіна відновити переговори про цю справу і його готовість вплатити „щось" на рахунок совєтського старого боргу в'яжеться з передумовою, що Америка дасть Совєтам новий довготерміновий товаровий кредит. Всупереч американському становищу, щоб Захід не признавав большевикам довшого товарового кредиту, як 3 роки, перша зламала той принцип Британія, уділивши великий — 5-річний кредит Совєти хочуть кредитів на 10 до 15 років.

В АМЕРИЦІ

● **Голова Церкви Мормонів,** яких є всіх коло двох мільйонів, 91-річний Дейвід О. МекКей заявив у пресовому інтерв'ю в Овкленді в Каліфорнії, що він не плянує жадної зміни в становищі до негрів. Мормони вірять, що негри терплять за гріхи Каїна, який вбив свого брата Авеля. Колір шкіри негрів є знаком біблійного Ноєвого сина Хама, який одружився з дівчиною з покоління Каїна. Теологічно мормони вірять, що негри є другої кляси мормонами, коли вони приєднаються до їхньої Церкви.

● **З Бостону,** Массачусетс, повідомляють, що сенатор Едвард М. Кеннеді за два тижні зможе встати з ліжка, на якому він мусів лежати від червня ц.р., зломивши собі хребет в летунській катастрофі.

Українська хроніка

● **Перша спільна Наукова Конференція НТШ і Товариства Правників Українців в ЗДА** відбудеться в суботу 21 листопада ц.р. о год. 6 веч. в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. Конференцію відкриє д-р В. Шандор. З черги д-р І. Новосівський виголосить доповідь на тему „До питання карної юрисдикції і матеріяльного карного права у випадку злочину, заподіяного на терені Об'єднаних Націй". Д-р О. Соколишин говоритиме про „Розвиток історії українських правничих наук у ВУАН в Києві за акад. Миколи Василева". Конференцію закриє голова Товариства Правників д-р Б. Дзерович. Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

● **Поет Євген Маланюк** виступить з доповіддю про Максима Рильського — у суботу 21-го листопада о год 7-ій в Українському Інституті Америки.

У СВІТІ

● **Грецький король Константин** і його молоденька дружина Марія-Анна прибули до Лондону приватно на 5 днів для переведення різних покупок. Марія-Анна, данка з роду, сподівається вже дитини. Обоє володіють плавко по англійськи, тому не мають труднощів, ходячи по крамницях. Стурбовані тільки агенти поліції, які пильно бережуть їх.

● **Голова Камбоджи,** князь Нородом Шіганук, який називає Америку ворогом Камбоджи та за найкращого свого приятеля вважає Комуністичний Китай, вирішив, що „покищо" ще не треба зривати дипломатичних взаємин з Америкою — чим він раз-у-раз погрожував. Тому він не подав такого внесення на голосування в своєму парляменті, який робить все під його диктатом.

● **У Східньому Конґо** знайдено в одній криївці партизанів, що їх витиснено вже з багатьох місцевостей, кругло 10 скринь комунокитайської амуніції для скорострілів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Роковини великої трагедії

22-го листопада 1963-го року 190 мільйонів американців і ввесь вільний світ були заалярмовані вісткою, що під час повільного просування моторкади президента Джана Ф. Кеннеді вулицями Далласу у Тексасі — Президента важко поранено кулями атентатчика. Мало вірогідна вістка виявилася правдивою перевезений до шпиталю, не вернувшись до притомности, 35-ий Президент З'єднаних Держав помер на 46-му році впавши жертвою одного з найбільш безглуздих і злочинних політичних атентатів доконаних упродовж Євсесвітньої історії.

В перші роковини тієї трагедії вся преса у вільному світі складає одноцушно поклін тіні того державного мужа, який згинув у повному розквіті свого віку, не закінчивши свого діла як лідер. І хоч Комісія Воррена твердить, що вбивник Джана Ф. Кеннеді діяв на власну руку, без спільників і без якоїсь змови, хоч звідомлення тієї Комісії виразно намагається відмежувати вбивника від будь-яких зв'язків із Совєтським Союзом, Кубою Фіделя Кастра та міжнародним комунізмом, — залишиться незаперечним історичний факт, що ідея вбивства зродилася з комуністичної ненависти до лідера ЗДА і вільного світу.

Як голова Уряду і як кожна людина діла, Джан Ф. Кеннеді не був вільний від помилок. За його життя закидали йому, що він оточив себе гуртом ліберальних професорів, політичних теоретиків, які погано впливали на його реальну політику. На його рахунок записано невдачу висаду кубинських революціонерів у Свинячій затоці 17-го квітня 1961-го року, нерозв'язання до кінця Кубинської кризи з 23-го жовтня 1963 року і підписання атомового договору з Москвою з 15-го липня 1962-го року, який став, так би мовити, символом американсько - совєтської політики „співіснування". Але водночас перейдуть до історії такі факти з його урядування, як надзвичайне скріплення збройної сили Америки, як оборона Півдня Азії проти комуністичної агресії, як підписання з британським прем'єром Мекмілленом договору в Нессо про атомову морську фльоту, активне розбудовування внутрішнього життя в Америці по лінії соціяльного поступу й справедливости, створення Корпусу Миру, активне сприяння господарського Союзу для Поступу у відношенні до Південної Америки. До історії перейшов Джан Ф. Кеннеді, як небуденна, непересічна індивідуальність, як інтелектуал - ідеаліст, людина, приступна для нових ідей і охоча до співпраці також із своїми політичними противниками. На іншому місці подаємо спогад Р. М. Ніксона, як то безпосередньо після згаданої невдачі в Свинячій затоці Джан Ф. Кеннеді телефонічно викликав його до Білого Дому і просив поради — що далі робити, як направити зроблену помилку.

Кілька днів тому передали ми теж промову Юджина Лайонса на Асамблеї Поневолених Народів, де той американський публіцист пригадав виступи Дж. Ф. Кеннеді ще як сенатора, потім як кандидата на президента і врешті президента. У тих виступах Джан Ф. Кеннеді заявляв: „Не вільно нам ніколи визнати совєтського панування в Східній Европі . . . Наші делеґати в Об'єднаних Націях повинні мати постійні інструкції вимагати віднови вільних виборів, де тільки комуністичний імперіялізм скасував їх . . . Дебатуймо про колоніялізм в цілості і застосуймо принцип вільного вибору і вільних плебісцитів в усіх кутках ґльобу . . ." Кеннеді знав суть комунізму та його загрозу для світу, знав потреби своєї країни та всіх, що цінять волю. Його перечасна смерть залишила недописаною одну велику і величну сторінку історії.

Фікція самоуправління

Під гаслом „Вся власть совєтам", чи по-українському „радам" прийшли до влади большевики. Це гасло висував ще до „жовтневої революції" В. Ленін, обіцяючи, таким чином, повну демократизацію самодержавної російської імперії. В ході революції, чи вірніше — большевицької контрреволюції, бо вони виступили проти незалежности, самостійности і державности неросійських народів, — большевики всюди творили „ради робітничих і селянських депутатів". Ці ради спочатку й виконували на місці розпорядження влади — совєтської, чи по-українському — радянської. Сільські і міські ради від початку й дотепер „обираються" за єдиним партійним списком; бути головою сільради означає відповідати за дане село. В першому десятиріччі комуністичної влади по містах і в селах ради відігравали певну ролю. Сільська рада вирішувала на свою руку направу доріг, розчищення замуленого ставка, будову нового шкільного приміщення, створення нової кооперативи тощо. З появою колгоспів роля сільської ради почала підупадати, бо голова колгоспу фактично ставав головою села, а голову колгоспу не обирали, як того вимагає колгоспний статут, а здебільша призначали з районного комітету партії, згори. Централізація, пляново проводжувана ЦК КПСС, привела до повного здушення ініціятиви мас, до занепаду ролі рад, як сільських, так і міських. Вони перетворилися в офіційних виконавців наказів партії, наказів з области чи з району, при чому наказів, які дуже часто ішли всупереч бажанню й потребам місцевого населення.

Нове московське керівництво, здається, не без впливу М. Підгорного, вирішило активізувати атрофовані ради, надати їм більше прав і, автоматично — більше обов'язків та відповідальности. В „Ізвєстіях" з 15-го листопада з'явилася передова „Підвищувати ролю місцевих рад". Покликаючись на програму КПСС, „Ізвєстія" обіцяють, що відтепер „розширяться права місцевих рад депутатів трудящих — місцевого самоуправління". Вони будуть остаточно вирішувати всі питання місцевого значення, як житлове будівництво, місцева торгівля, забезпечення міста чи села товарами першої потреби, народна освіта, культурно - виховна праця, медична опіка тощо. Ради одержують щороку певні суми з державних фондів; „Кожний карбованець, відпущений державою на покращення побуту в місті чи селі, повинен піти в діло", „Ізвєстія" пишуть, що „партія намітила розширення функцій рад" і називає ради „народним самоуправлінням.

Чому раптом така увага до місцевих „совєтів"? Чи це справді прояви демократизації життя в СССР? Подібних „демократизацій" на словах було там багато. В СССР уже декілька разів, наприклад, вдавалися до централізації, потім до децентралізації і т. п. Нове керівництво, де Косиґін — лише функціонер, — вдалося до активізації рад, щоб, поперше, створити фікцію самоуправління в республіках СССР, даючи населенню можливість проявляти бодай куцу ініціятиву на місці; подруге — щоб мати змогу покласти відповідальність і скинути вину за майбутні невдачі та провали партії саме на ради. В тому ж числі „Ізвєстій" сказано авансом: „Якщо в місті чи селі мало підприємств громадського харчування, погано налагоджена медична опіка, ненадійна обслуга автобусами — вина за це в першу чергу спадає на місцеву раду". Але до справжньої активізації міських і сільських рад Москва не допустить, бо там, де є диктатура компартії — там немає місця для демократії.

Ф. Лукіянович

КУБА, КАСТРО І КЕННЕДІ

Під таким заголовком появилась у листопадовому числі „Рідерс Дайджесту" стаття Р. Ніксона, із змістом якої варто познайомити наших читачів. Подаємо цю статтю в стислому переказі.

Дебати на телевізії

Саме перед четвертими і останніми телевізійними дебатами між мною і Кеннеді — пише Ричард Ніксон — появилися в пресі вістки, що Кеннеді є прихильником активної інтервенції на Кубі. Я був одним із трьох людей, втаємничених у пляні інвазії та вишколі кубинців. Мені було відомо, що, згідно із зарядженням Айзенгавера, шеф розвідки Даллес два рази інформував Кеннеді про наше становище до Куби.

І коли перед 70 000 000 глядачів телевізії Кеннеді заявив, що він є прихильником інтервенції на Кубі, я опинився між молотом і ковадлом, бо мав або виявити правду і зрадити таємницю, або змовчати і наразити свою політичну кар'єру. Я вибрав останнє, і вірю, що тих 140 000 виборців, якби знали правду, перехилилися на мою сторону.

Кеннеді я підозрівав у дволичності, але через кілька місяців після того довідався, що Даллес чомусь забув поінформувати його про вишкіл і плян висаду. Все ж таки це перерішило мою політичну кар'єру.

Висад і що мені робити?

Вибори 1960-го року, як відомо, я програв. 20-го квітня 1961-го року, коли я перебував у Вашингтоні, до мене зателефонували: „Дик, відвідай мене, коли тобі тільки завгодно. З Кубою катастрофа!".

Я поспішив до Білого Дому і довідався, що так звані „ліберальні" дорадники переконали Президента стримати два із запланованих трьох летунських налетів на Кубу. Це перерішило висад. „Що б ти зробив на моєму місці?" — запитав розгублений Кеннеді.

Я відповів, що і на Кубі, і в Ляосі треба провести позитивну акцію. І приобіцяв, що в наступній виборчій кампанії не піднесу цих справ, якщо вони не увінчаються успіхом. Кеннеді відповів, що і на Кубі, і в Ляосі, хоч перша віддалена на 90, а друга на 5 000 миль, годі розпочинати акцію. „А за чотири роки — хто-зна, чи я ще буду в Білому Домі", — були віщі слова Президента.

Ракети на Кубі

Хрущов, який пильно слідкував за розвитком подій, скористав із нерішучости Кеннеді і послав свої ракети на Кубу. Розвідка перестерігала Президента про ці заходи, але „ліберальні" дорадники заспокоїли його. Аж коли поклали на стіл Кеннеді побільшені фотознімки ракет, він пробудився до дії. У жовтні 1962-го року він зажадав усунути ракети і зарядив повну бльокаду та інспекцію.

Це піднесло його престиж до небувалих висот. Але знову під впливом дорадників рішено передати справу до ОН, бльокаду зм'якшено, а інспекції таки не проведено.

У Дал.іасі

22-го пам'ятного листопада 1963-го року я їхав таксівкою із летовища до Ню Йорку, коли рознеслася вістка про вбивство Кеннеді. У готелі я зателефонував до Едгара Гувера, і він відповів мені, що убив Президента Лі Освалд, звеличник „вільної" Куби.

І так дебати над Кубою перерішили вибори, висад у Свинячій затоці був для Кеннеді найбільшою поразкою, проголошення бльокади — його піднесенням. А його вбивник Освалд — адепт Куби. Куба принесла успіх, невдачу, тріюмф і смерть Президента.

На чому стоїмо?

Так у 1960, як і в 1964 році, Куба і В'єтнам залишилися ключовою проблемою у президентських виборах. А це тому, що Куба символізує наш підхід до закордонної політики і наше становище до загрози комунізму взагалі.

Є багато людей в Уряді, зокрема в Державному Департаменті, які поділяють погляд сенатора Фулбрайта, що Кастро — це радше прикрість, як небезпека, і що у відношенні до Москви ми повинні бути гнучкими та примирливими. Комунізм бо має свої труднощі з Китаєм, клопіт з сателітами та недомагання у ділянках економіки.

В міжчасі ситуація, мовляв, змінилась у нашу користь. Ось підписано договір про заборону атомових вибухів, продано Совєтам збіжжя та й Хрущов, зрештою, не так уже войовничо наставлений, як раніше.

Моя оцінка

Але моя оцінка привела мене до зовсім інших висновків. Протягом останніх чотирьох років ми зазнали цілої серії небувалих в нашій історії невдач у зовнішній політиці. В Европі великий Альянс у руїнах, деякі з наших партнерів відмовляються підтримувати нашу політику в Азії та Південній Америці, у Берліні — мур ганьби стоїть як свідок нашої нерішучости, а в Південній Азії ми постійно втрачаємо.

У багатьох країнах зворохоблені юрби нападають на наші амбасади, обкидають камінням наших представників, стягають і нищать наші прапори. Холодна війна не вщухає, а горить гарячим полум'ям. Совєтську зброю може набувати кожний, хто хоче змінити існуючий лад на хаос. Тисячі молодих людей вишколюється на саботажистів і підривників.

Ми мусимо зрозуміти, що комунізм це явище світового, а не льокального розміру. Боротьба за Кубу — це боротьба за Південну Америку. А остаточна ціль комуністів — повалити нас.

У цей критичний час не може бути відступу ніде. Замість гнучкости і м'якости слід повести тверду і рішучу політику. Пора розвіяти дух дефетизму. Треба стати на виразних позиціях і повести наступ на Кубу, у В'єтнамі і в кожній іншій країні, в якій комунізм узяв верх над свободою.

∴

Погляд Р. М. Ніксона ясний. Компроміс із комунізмом він виключає. Наскільки іншим шляхом пішла б політика ЗДА, якби в 1960-му році не було порушене питання Куби, яке Ніксон рішив вимину-ти. Правдоподібно, проблеми Кастра, Куби і В'єтнаму були б уже розв'язані і престиж ЗДА, як лідера світу, стояв би високо. Правдоподібно, що у боротьбі проти комунізму Ніксон використав би природних союзників — поневолені народи. Це вдарило б Москву в дуже болюче місце і послабило б її, а поневолені народи привело б на один крок ближче до самостійности.

ЗУАДК В СПРАВАХ ВІДШКОДУВАННЯ

У зв'язку з тим, що 30-го вересня 1964-го року уряд Високого Комісара для втікачів у Женеві закінчив акцію відшкодування для переслідуваних з національних причин, розпочату ще в 1962-му році, 19-го вересня ц. р. відбулося в Женеві засідання Дорадчого Комітету при уряді Високого Комісара для справ відшкодування, в склад якого входить заступник Европейського Представництва ЗУАДК з осідком у Мюнхені. Тому, що залишилися ще тисячі переслідуваних, які з різних причин не могли своєчасно внести подання на відшкодування, европейський директор ЗУАДК, Михайло Рудко, склав на руки Високого Комісара для втікачів заяву, в якій вимагав, щоб акція відшкодування для переслідуваних з національних причин була продовжена і щоб німецький уряд приступив до справедливої та повної розв'язки проблеми відшкодуваня для згаданої категорії переслідуваних, зрівнявши їх у правах на відшкодування з переслідуваними з расових, релігійних та політичних причин. У тій заяві сказано, між іншим, таке:

„Вже минуло чотири роки з того часу (5-го жовтня 1960-го року), як Високий Комісар для втікачів при ОН підписав з урядом Німецької Федеративної Республіки договір у справі відшкодування для колишніх жертв націонал - соціялістичного режиму. На підставі цього договору німецький уряд зобов'язався дати до диспозиції Високого Комісара 45 000 000 марок для розподілу між тими жертвами націонал - соціялістичного режиму, які, з огляду на недостатність доказів про втрату здоров'я принаймні на 25%, не одержали відшкодування . . .

„Не вважаючи на різні неполадки того договору, треба було прийняти його, щоб дати можливість особам, які найбільше потерпіли внаслідок переслідування, дістати бодай часткове відшкодування. Ми прийняли цей договір, бо вірили, що німецький уряд дотримає зобов'язання, визначене в його розділі 1-му, та буде безперебійно виплачувати відшкодування тим особам, що внаслідок переслідування втратили здоров'я на 25 і більше відсотків. Ми також вірили, що Високому Комісарові вдасться переконати уряд НФР, що сума 45 000 000 марок є цілком невистачальною для того, щоб, після перевірки понад 20 000 осіб, хоч якоюсь мірою задовольнити всіх переслідуваних. Всі одноэгідно відкинули назву „допомоґа", бо це не ласка, а обов'язок уряду ФНР дати переслідуваним відшкодування. Але так не сталося. Десятки тисяч переслідуваних, у яких договір з жовтня 1960-го року викликав нові надії, зазнали нового розчарування. Після майже 20 років гіркого очікування їм відмовлено будь-якого відшкодування . . .

Зокрема болюче те, що порівняно велика кількість переслідуваних одержали відмовні відповіді також від Високого Комісара. Це сталося тільки тому, що вони через мовні труднощі та недостатню освіту, а часто через свій вік і хворобу, не були спроможні довести, що вони справді були переслідувані. Відомі численні випадки, коли лікарі - німці відмовлялись дати посвідку, що причиною поганого стану здоров'я було переслідування. А хто після 20 років може це довести без відповідних посвідок? Який німецький бауер признається тепер, що він під час війни знущався над т. зв. „остарбайтерами", коли інших свідків на це немає? Добровільні допомогові установи та організації, які взяли на себе обов'язок допомогти людям в одержанні відшкодування, не мали відповідних фондів, щоб перевести документацію всіх випадків. Ці організації звертали увагу урядові Високого Комісара на ці прикрі умови і просили подбати про такий фонд, але безуспішно . . .

„Іншим поважним недотягненням в цій акції є те, що багато осіб, які не були в концтаборах або були позбавлені волі на відносно короткий час, але внаслідок нелюдського трактування, зокрема на примусових роботах, втратили здоров'я на 50 до 100%, одержали порівняно дуже невелику суму грошей. Сума 230 американських долярів, признана цим особам, є цілком недостатня і не може вплинути на покращання тяжкого матеріяльного становища. Тому представник ЗУАДК вимагає від німецького уряду додаткового фонду у відповідній висоті, мотивуючи дуже великою кількістю зголошень, для розподілу між тими, які з різних причин і досі не могли одержати відшкодування або дістали його у смішно малій висоті . . .

„Щодо проблеми відшкодування на підставі договору з 5-го жовтня 1960-го року, то від того часу ситуація не поліпшилася, а погіршилася. Тоді Бундесфервальтунґсамт ще стримувався з неґативними рішеннями, а тепер такі рішення йдуть одне за одним; позитивних рішень, принаймні у відношенні до переслідуваних українців, майже нема. Наші інтервенції в Бундесфервальтунґсамті та в парляментській комісії для справ відшкодування не мають жадних наслідків. Справа доходить до повного абсурду; стандартна формула для відхилення подань застосовується в усіх випадках . . .

„Насувається питання: для чого були потрібні обіцянки, якими тисячі людей наражено на додаткові, дуже часто високі кошти, пов'язані з одержанням вимаганих документів, посвідок, нотаріяльних зізнань, перекладів і т. д. Для чого було творити окрему інституцію, коли не було і нема настанови позитивно розглядати та вирішувати справи?

„При відхилюванні подань Ляндесентшедіґунґсамти назагал не жалували труду і на 7-10 сторінках машинового письма доводили, що аплікант був переслідуваний не з політичних, а з національних причин. Бундесфервальтунґсамт навіть не завдає собі труду, а відкидає справи, арґументуючи, що внескодавець чинно виступав проти політики і дій тодішнього „леґального" німецького уряду, який був примушений уживати таких заходів; або, як у деяких випадках, що переслідування було таки з політичних причин, а Бундесфервальтунґсамт не є компетентний дану справу розглядати. Такі арґументи Бундесфервальтунґсамту наші аплікапти оправдано сприймають як наругу".

В дальшому речник ЗУАДК доказував відкликом на різні німецькі документи звірську політику ґітлерівців в Україні. Тепер жертви тих переслідувань не хочуть „ласки" чи „допомоги", а вимагають справедливого трактування. Вони вимагають зрівняння у правах усіх категорій переслідуваних і вірять, що у Високого Комісара та його співробітників знайдуть зрозуміння і підтримку для своїх справедливих вимог.

УНРада в справі Світового Конґресу

В зв'язку з тим, що ПАУК, займаючись організацією Світового Конґресу Вільних Українців недавно визначив час скликання його на жовтень місяць 1965 р., багато осіб запитує Українське Інформаційне Бюро про становище в цій справі УНРади. З огляду на повище, вважаємо за вказане навести головний уступ з відповіді ВО УНРади на Звернення Організаційної Комісії для скликання СКВУ: „Президія і ВО УНРади уважають на часі виявити і ствердити перед вільним світом через СКВУ волю українського народу до державности і суверенности. СКВУ має бути скликаний на основі принципів, які подані в Зверненні ПАУК з жовтня 1961 р. Вони вичерпно устійнюють політичний зміст СКВУ. Щодо засад організації, то Президія і ВО УНРади погоджуються з поданими в Зверненні, однак уважають, що їх можна б уточнити, передбачаючи присутність на СКВУ почесних гостей. Також погоджуємось з методами підготови Конґресу, які повинні запобігти розходження під час його перебігу.

Президія і ВО УНРади уважають за недостатнє та історично і політично неоправдане, що в проєкті Плятформи не зазначено виразно назви української держави, яка була оголошена IV-им Універсалом: „Українська Народня Республіка". Коли говоримо про демократичну, державність, то українська Народня Республіка була піддержана рішенням величезної більшости населення України у виборах до Української Установчої Ради в грудні 1917 р. Тому, на нашу думку, не вільно нам, демократам, обминати згадку про вільне виявлення волі українського народу, що сталося в 1917-18 рр.

УНРада позволяє собі звернути увагу Організаційної Комісії Підготовчого Комітету ПАУК на завдання, які, на нашу думку, може успішно виконати Конґрес, а саме:

а) Створити інтелектуальну й організаційну базу для удержання української молоді в діяспорі при українській культурі і національній ідеї. Для того мав би бути покликаний Педагогічний Інститут з визначних педагогів і науковців, щоб змобілізувати дієві культурні сили еміґрації на боротьбу за душу нашої молоді, загроженої денаціоналізацією.

б) Створити Український Інтитут Новочасної Історії з завданням об'єктивно студіювати життя в Україні під російським комуністичним режимом і подавати в книгах і часописах, виданих у світових мовах, наслідки своїх студій до відома міжнародній опінії. Праця такого Інституту на науковій базі виконала б велику службу для ознайомлення вільного світу з українським рухом.

в) Створити світове Українське Економічне Бюро з визначних знавців господарства і фінансів для уділення порад українцям у діяспорі в їх господарській діяльності. Зміцнення економічної бази українців у вільному світі було б великою допомогою для їх культуного зросту, бо забезпечило б їх матеріяльну стабільність і незалежність.

Президія і ВО УНРади вважають доконче потрібне, щоб Організаційна Комісія Підготовчого Комітету ПАУК простудіювала досвід і організаційну схему Світового Жидівського Конґресу та організаційні форми вірменської еміґрації, які вже віддавна успішно виконують працю для добра своїх компатріотів у вільному світі і зберігають їх від денаціоналізації.

Ми вважаємо, що у висліді СКВУ має бути створений Секретаріят, як постійний орган, який подбає насамперед про переведення в життя постанов Конґресу, а відтак послужить ланкою між українськими суспільно-громадськими централями, культурними та господарськими організаціями різних країн світу й сприятиме координації їх діяльности.

Наприкінці дозволяємо собі пригадати, що до ідеї скликання Світового Конґресу Вільних Українців Державний Центр Української Народньої Республіки ставиться цілком позитивно і його думка була висловлена в постанові У-ої Сесії Української Національної Ради, що відбулася в листопаді 1961 р."

(„Українське Інформаційне Бюро").

I. Васильківський

У НЕВПИННІЙ БОРНІ

(УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(5)

Ідучи в напрямку на Ніжен, наш потяг кілька разів зупинявся, і ми нищили за собою залізничний шлях, щоб утруднити ворогові наступ.

На станції Вобрик зустріли ми перші відділи Гайдамацького Коша, але не встигли розробити пляну зустрічі ворога, бо Гайдамацький Кіш відкликано до Києва, де вибухло большевицьке повстання. Рештки Студентського куреня дістали наказ від'їхати на станцію Дарницю в допомогу артилерійським частинам, які обстрілювали головний район большевиків — Арсенал.

Зустріти большевицькі війська Муравйова мав командувач фронту полковник Капкан з якоюсь частиною, стягненою в той район. На жаль, так не сталося, бо та частина не прибула своєчасно.

Гадали, що повстання у Києві буде швидко зліквідоване і всі сили будуть звернені проти московських військ, що наступали з півночі.

Виконуючи помічну працю при артилерії та вартівничу службу, ми чекали на дальший наказ.

Київське повстання, одначе, не вгавало. Після кількаденного обстрілу Арсеналу та Печерська наша артилерія, змінюючи позиції, від'їхала на Слобідку, а ми лишились в Дарниці, де внедовзі з Броварів нас повідомили, що частини Муравйова посуваються на південь.

Панцерний потяг, який прибув до Дарниці із станції Київ 2-ий, мав завданням не допустити ворога до з'єднання з київськими силами большевиків, а також боронити залізничний міст через Дніпро. Залога потягу була доповнена гайдамаками, а решта нашого куреня дістала наказ перейти кригою через Дніпро і зголоситися до наших частин у Києві.

Не маючи ніяких відомостей, які райони міста зайняті нашим військом, ми розділились на три групи і попрямували в різних напрямках до Києва, з якого було чути безперестанку стрілянину. Ще й тут невблаганна доля забрала з-поміж нас кількох товаришів, які трагічно згинули, провалившись на льоду.

Я дістався з чотирма товаришами на Деміївку, яка була опанована прихильними большевикам робітниками місцевих фабрик. Зорієнтувавшись в ситуації, ми знищили свої документи та всі зовнішні військові відзнаки, покинули зброю і розійшлися, ніби демобілізовані вояки російської армії, які вертаються додому. Умовились присднатися до українських військових частин на терені Києва, але жадного з тих чотирьох товаришів я більше не бачив і досі не знаю, чи вони загинули чи живі.

Переночувавши на Деміївці у знайомих, наступного ранку я пішов до батьків, де перебрався в чисту білизну, помився, наївся і зараз же рушив в напрямку до центру міста, до якого годі було дістатися. Як пізніше довідався, зараз же після того, як я пішов, з'явився до моїх батьків большевицький патруль — район, в якому ми мешкали, як і Деміївка, був опанований большевиками.

З українськими військовими частинами мені вдалося зустрітися аж на Брест-Литовському шосе. Звідти я відступав на захід уже разом з військом.

Невеличка горстка учасників бою під Крутами, що лишилася в живих, розпорошилась по різних військових частинах. Тільки весною під час похорону крутянських героїв, зустрілось нас кілька.

∴

Після звільнення України від московсько - большевицьких орд, в 1918 році, виникла думка відшукати всіх, що загинули під Крутами, і поховати їх в Золотоверхому Києві.

Організаційний комітет вислав кількох нас, учасників бою, розшукати місця, де поховані забиті та розстріляні вояки Студентського куреня Січових Стрільців.

Ще перед від'їздом я ще з одним товаришем дістав доручення Комітету закупити 200 домовин.

Купити домовину в ті часи було вельми тяжко, бо після большевицького терору у Києві, де згинуло понад 5000 „контреволюціонерів", попит на домовини був величезний.

Зібравши з трудом, хіба, всі домовини, що були в той час у Києві, пізно ввечері везли ми їх через Печерськ і Звіринець на станцію Київ 2-ий.

Були це дуже неспокійні часи. Ми вдвох ескортували шість чи вісім возів, маючи при собі гроші для виплати візникам. Хоч були ми озброєні, але для більшої певности: щоб хтось не підстрелив нас з-за рогу, вистелили сіном дві домовини на першому й останньому возі і лягли в них, накрившись віком. Так щасливо доїхали на станцію під акомпаніямент стрілянини, яка виникала на неспокійних периферіях, що їх „чистили" київська міліція та німецьке військо.

Наступного дня, навантаживши домовини в кілька товарових вагонів, ми від'їхали на станцію Крути.

Як нас поінформували місцеві селяни, большевики не дозволили їм поховати розстріляних і забитих. Однак деяких потайки поховали вояки в різних місцях, а більшість засипали в двох чи трьох ямах самі большевики, зрівнявши землю, аби й сліду не залишилось від крутянських героїв.

Всіх ми так і не знайшли, хоч як старанно нам допомагали селяни.

М. і О. Колянківські на відвидинах у Ню Йорку

На метушливій вулиці Бетгерст у Торонті, у триповерховому будинку під ч. 1071 приміщується мистецька галерія, відома під двома латинськими літерами „ВВ": малохто здогадується, що це початкові літери англійського перекладу українського місячника „Ми і світ". Проте „ВВ" здобуло собі вже добре ім'я між усіма канадійськими галеріями в Торонто й поза ним. Ті канадійські галерії неоднократно відсилають мистців і покупців до „ВВ", як до галерії „европейської" — за своїм духом і творами мистців. А що не приміщена ця українська галерія в безпосередньому сусідстві інших, то це теж має свою користь: прохожий вулицею Бертгерст несподівано опиняється перед нею і нераз з простої цікавости входить до неї.

Приміщена вона на партері й першому поверсі, чи пак, за американським рахунком, на двох перших поверхах. Сотні різнобарвних образів. Раз-ураз їх переводиться в інше місце, щоб зробити місце для індивідуальних виставок найвидатніших українських мистців американського континенту та приїждших сюди з Европи. Позаду першого поверху — косметичний заклад співвласниці цього дому, на останньому поверсі приватне помешкання видавця й редактора —„Світу і ми" та власника галерії мистецтва п. Миколи Колянківського і його дружини Ольги, яка студіювала консметику, як науку і професію, у Відні.

Однак вони перейшли довгий шлях, поки змогли створити ту станицю, яка стала підвалиною їхнього добробуту та поважною позицією в мистецькому житті Канади й ЗДА. Зимою 1944 року Микола Колянківський покинув своє село Панівці, залишивши під рідною стріхою стареньку маму. Був він кореспондентом „Краківських Вістей", але вже 10 липня 1944, коли наближувалась большевицька навала, подався на захід. По дорозі, в Більдгавзені, познайомився з панною Ольгою, з якою швидко потім повінчався. Обоє на 4 роки осіли в Нюрнбергу, де він редагував „Час". Після розмірно недовгого перебування в Міттенвальді — виїхали до Парижу, де вони познайомились з гуртом видатних наших мистців. З Парижу в 1955 році перемандрували аж до Едмонтону, у північно-західньому куті Канади. Але трудно було їм там заакліматизуватися і вони після кількох тижнів, переїхали до Торонта, де Микола Колянківський став працювати в редакції „Нашої Мети". Однак він мріяв про власний незалежний часопис. І створив місячний ілюстрований журнал „Ми і світ", який швидко знайшов признання та постійний гурт передплатників і читачів.

Привезена з Европи ред. Миколою Колянківським збірка акварель Миколи Кричевського стала зав'язком галерії мистецтва. Він приятелював з Миколою Кричевським і коли той несподівано та передчасно помер з невіджалуваною втратою для українського мистецтва — надалі зберігає дружні взаємини з родиною покійного мистця у Вашингтоні. Недавно придбав він збірку образів іншого свого приятеля — Сологуба з Парижа. В минулому тижні пп. Колянківські приїздили спеціяльно до Ню Йорку, щоб забрати відсіль 20 образів артиста Михайла Мороза, що його індивідуальна виставка відбудеться в галерії „ВВ" у Торонто наприкінці грудня ц. р. Водночас використав нагоду для переговорення можливости виставок також інших мистців. Календар виставок в його галерії заповнений вже на пів року вперед.

Сидить: пані Ольга Колянківська,—позаду стоять (справа) ред Микола Колянківський і, поруч, ред. І. Кедрин.

Будучи в минулому тижні в Ню Йорку, пп. О. і М. Колянківські відвідали редакцію „Свободи". Тут оповідали, як вони ділять свій час і працю між постійні зв'язки з українськими мистцями та журналістику. У своїй дружині ред. М. Колянківський має вірного й активного співробітника в організуванні й обслузі виставок. Люди жартують, що пані Ольга має більші грошові прибутки з свого косметично-фризієрського закладу, як редактор Микола з мистецької галерії і редакторства та дописів до „Радіо Визволення" укупі взявши — але це справа їхньої родинної бухгальтерії...

Будучи у „Свободі", панство Колянківські познайомились з технічними влаштуваннями її видавництва та відійшли з будинку Українського Народного Союзу в Джерзі Сиґі з нарікаваннями — на брак часу, в який трудно їм вбгати всі передбачені товарисько-куртуазійні відвідини й ділові розмови...

I. K.

Пам'яткова книжка нюйоркського 64-го Відділу Союзу Українок Америки

Ню Йорк. — Тут на початку листопада 1964 р. вийшла 46-сторінкова пам'яткова книжка „Союз Українок Америки, 64-й Відділ у Ню Йорку", з нагоди 10-річчя створення цього дуже активного Відділу СУА. Редактор видання — Лідія Бурачинська; друкарні не помічено. У книжці поміщено статтю І. Рожанковської „З перспективи 10 літ", багато матеріялів про суспільну опіку Відділу, огляд культурно-освітньої діяльности „Словом і кистю" М. Ржепецької, гумореску О. Соневицької „У кривому дзеркалі", докладне „Фінансове зіставлення", зладжене А. Книшевою, та інші матеріяли. Багато світлин не тільки доповнюють розповідь, а й документують її. З різних прикладів жвавої діяльности цього Відділу, що ним тепер керує І. Рожанковська, наведемо тільки одну цифру: за 10 років діяльности цей Відділ витратив на допомогову діяльність в Европі та на різні культурно-освітні почини у ЗДА понад 30 тисяч долярів, а в нове 10-річчя входить із сальдо 3,142.28 дол. Оперування такими цифрами рівночасно показує і розміри праці членок Відділу, їхню жертвенність, ініціятиву та вміння здобути кошти для добрих справ. Сама Імпрезова референтура придбала Відділові понад 7,000 дол. У пам'ятній книжці поміщено 48 світлин членок Відділу, а 21 членка вчасно не прислали своїх світлин, і тому додано лише список. Особливо зворушливі світлини з „Ялинки" українських дітей у Людвіґсфельді чи в Розенгаймі й ін. містах Зах. Німеччини, яким 64-ий Відділ у Ню Йорку щороку надсилає допомогу. Допомога йде також до Польщі, Югославії і в інші країни за залізною заслоною. Недоліком цього видання є відсутність мовного редактора.

(п)

● З ініціятиви Станиці св. Юра ч. 401 Католицьких Воєнних Ветеранів, у неділю 22 листопада о г. 12 дня в церкві св. Юра відбудеться Богослуження за спокій душі кол. Президента Джана Ф. Кеннеді.

Посмертні згадки

ІВАН ТИМЧИШИН, член 287 Відділу УНСоюзу, відійшов у Вічність 16 вересня 1964 р. на 62 році життя. Покійний народився в Кожичак біля Львова. Був учасником Визвольних Змагань в рядах УГА. Від молодечого віку до початку другої світової війни був купцем у Львові, а опісля в Варшаві. Після повороту до Львова в 1941-44 р. був членом та начальником крамниці Народної Торгівлі. До УНС вступив після приїзду до ЗДА з еміґраційного табору в Німеччині в 1949 р. Полишив в глибокому смутку дружину Анну і сина Маріяна. Похорон відбувся 19 вересня 1964 р. з пох. зав. П. Яреми, а Тлінні Останки поховано на St. Charles Cemetery, Pinelawn, L. I.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

МАРІЯ МАНДРО, членка 266 Відд. УНС в Амстердамі, Н. Й., померла 6 листопада 1964 р. Покійна була дуже працьовита так на церковній як і на народній ниві та жертвенною на народні цілі. Залишила в смутку мужа Івана, сина Івана Семчук, синову Анну і 3 внуків, сина і дочку в Україні, зам. дочку в Німеччині і 10 внуків в Україні. Похорон відбувся 9 листопада ц. р. з церкви св. о. Миколая на цвинтар о. Миколая при участи Приятелів родини і Союзовців.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Труфин, секр.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„ХРУНЬ"

Давно вже не чув наш друг, Іван Степанович, отого щирогалицького епітету, скерованого на адресу власної його особи. Щоб не збрехати, вперше в житті назвали його „хрунем" 17 років тому, в таборовій республіці на Карльсфельді. Тоді саме, коли стало рубом питання — дати чи не дати Іванові Степановичу унрівські штани з маґазину суспільної опіки, — впливовий представник таборової адміністрації сказав:

— Не дати, бо то хрунь, — не знати, з ким він тримає. Він з усіми хоче бути добрий, і з мельниківцями, і з бандерівцями. То головік непевний!

І не дали... Цю прикру невдачу наш друг, Іван Степанович, важко тоді пережив, бо й нікуди правди діти, він таки більше симпатизував урядовій партії, що була тоді при жолобі, але й не міг собі, час від часу, стоячи в черзі за обідом, відмовити тієї приємности, щоб не погуторити дружньо з земляками, яких зараховували до прихильників опозиційної партії... І цього було досить, щоб прилiпити йому тавро „хруня".

Подібна прикрість зустріла його недавно у Філядельфії під час футбольних змагань нюйоркського УСК-у з „Тризубом". Поїхав наш друг на той матч із щирими інтенціями — підтримати на дусі непереможного першуна Професійної Ліґи, загріти його до перемоги над „тризубівцями". Але на грищі, як то звичайно буває, надибав багато знайомих філядельфійців, між ними й свого куму, Семена Юхимовича, з яким грімко розцілувався і розбалакався так сердечно, що й забув зняти капелюха, коли козацька оркестра заграла американський гимн.

Раптом, у перерві, Іван Степанович запримітив, що хлопці з Ню Йорку кидають в його сторону недружелюбні погляди... Як казали в старому краю — дивляться на нього тим оком, що на пса... А дружина одного симпатика УСК-у підійшла до нього і сказала прямо:

— То ви добродію, вже схрунили?.. Тягнете за „Тризубом"!

— Змилуйтесь, пані, — відпекувався Іван Степанович. — Чому, з якої б то речі за „Тризубом", коли я член - прихильник УСК-у?

— Не відпирайтеся! Я ж на власні очі бачила, як ви цілувались на обидва писки з тим селепком в окулярах!

— Так цеж мій кум! — простогнав Іван Степанович.

— О! Це ваш кум! — аж скипіла нюйорчанка. — Ґратулюю вам за такого кума... Ви знаєте, той тип сказав, що „Тризуб" грає краще від УСК-у!

— Та воно, сказать би, в першій частині команда „Тризуба" злегка переважала наших... — пробував Іван Степанович боронити честь кума, а це мало такий наслідок, що темпераментна нюйорчанка трохи не вгріла його торбинкою по голові!

Розгублений Іван Степанович не знав, що йому робити, до котрої партії пристати, до „усківців" чи до „тризубівців"?.. Врешті проголосив невтралітет: зійшов з трибуни, сів собі на мураві, здалеку від публіки, і так уже просидів самотній до кінця матчу. Навіть з рідним кумом не попрощався в страху, щоб знову не охрестили його „хрунем"...

Ікер

ТОВАРИСТВО ПРАВНИКІВ УКРАЇНЦІВ в ЗДА

В неділю, 29 листопада 1964 р.

о год. 3-ій по пол. в залі ч. 25

УНДОМУ в НЮ ЙОРКУ, 140 2-га Евеню

— відбудуться —

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Т-ВА ПРАВНИКІВ УКРАЇНЦІВ в ЗДА

Якщо на означену годину не явиться статутом вимагане кворум членів, збори відбудуться годину пізніше при будь якому числі.

Усіх Правників Українців до участи в Загальних Зборах запрошує

УПРАВА

THE FAMILY

OF THE LATE

Rev. Father C. George Pazdrey

devoted pastor of the Assumption of the Blessed Virgin Mary Ukrainian Catholic Church, Bayonne, N.J. extends sincerest appreciation to the Very Reverend and Reverend Clergy from our Archdiocese of Philadelphia, Pa., our Dioceses of Stamford, Conn. and of Chicago, Ill. for their active participation in conducting the Funeral Services for their departed Priest-brother.

A sincere thank you to our Venerable Sisters for their prayers and messages of condolence.

Finally, a grateful acknowledgement to the many faithfull parishioners and friends for their Mass offerings, prayers, and Church-vigiliances during this period of bereavement.

Sisters — Mother M. CARMELA, OSBM
OLGA
OLYMPIA
Brother — MICHAEL

Увага! Українці стейту Іллиной! Увага!

Українська Парохія св. о. Николая запрошує Українське Громадянство на

КОНЦЕРТ Хору „КОБЗАР" з Філядельфії

80 ОСІБ

Диригент: д-р АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

при співучасті солістів: Лева РЕЙНАРОВИЧА і Романа РУДНИЦЬКОГО

В суботу, 28 листопада 1964 р. 7:45 вечір

Lane Technical High School, Chicago, Ill. Ціна квитків; 5.00; 3.00; 2.00 і 1.50 дол.

Увесь дохід призначений на Старечий Дім і Відпустове Місце.

Передпродаж квитків:

Т-во „Самопоміч", Українська Книгарня, Книгарня М. Денисюка і Дельта.

Станиця Братства кол. Вояків І УД — УНА та Братство „Броди-Лев" в Ню Йорку

В 20-тю РІЧНИЦЮ БОЮ ПІД БРОДАМИ — В ЧЕСТЬ ПОЛЯГЛИХ ГЕРОЇВ — ДОХІД ДЛЯ ІНВАЛІДІВ

Субота 28 листопада ц. р.

год. 7-ма веч.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

2 Схід 79 вулиця

в Ню Йорку

Наукова Конференція

під протекторатом Українського Військово Історичного Інституту при Науковім Т-ві ім. Шевченка в ЗДА. Предсідник Конференції д-р Володимир КАЛИНА — директор УВІІ при НТШ.

Ген. Штабу Ген. Плк. ПАВЛО ШАНДРУК

сот. ЗЕНОН СТЕФАНІВ

ред. ОЛЕҐ ЛИСЯК

Неділя, 29 листопада 1964 р., год. 7:00 веч.

У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

Джуніор Гайскул в доліш. Ню Йорку

при евеню „Б" і 5-ій вулиці

КОНЦЕРТ—БРОДИ

В ПРОГРАМІ

Д-р Р. ДРАЖНЬОВСЬКИЙ .... Відкриття

Хор ім. Митрополита АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

дир. проф. Р. ЛЕВИЦЬКИЙ

РОМА ПРИЙМА — ХОРЕОГРАФІЯ
ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ — СОЛЬОСПІВ
Проф. ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ — ФОРТЕП. СУПРОВІД
ГАЛИНА МИНАЇВ-АНДРЕАДІС — СОЛЬОСПІВ
ЕВГЕН КУРИЛО — РЕЦИТАЦІЯ
Я. ВИЖНИЦЬКИЙ — ДЕКОРАЦІЯ СЦЕНИ

Місця номеровані. Передпродаж квитків в крамницях: АРКА, ЕКО.

У 20-ЛІТТЯ СМЕРТИ

О. КАН. ІВАНА КЛЮФАСА

б. пароха Куликова к. Львова

будуть відправлені слідуючі

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

29-го ЛИСТОПАДА 1964 р. о год. 12-ій вполудне в церкві св. ЮРА в Ню Йорку

29-го ЛИСТОПАДА 1964 р. о год. 12-ій вполудне в церкві св. о. МИКОЛАЯ в Пасейку, Н. Дж.

та

30-го ЛИСТОПАДА 1964 р. о год. 8-ій рано в церкві св. ВАРВАРИ у Відні (Австрія).

про що Знайомих і бувших Парохіян повідомляє

РОДИНА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність наш дорогий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Богдан Яворський

Щиро дорогою дякуємо всім, хто висловив нам співчуття та вшанував пам'ять Покійного.

Особливо дякуємо Високопреосвященнійшому Владиці Мстиславові за відправлення Літії та за прощальне слово над домовиною Покійного.

Рівнож дякуємо о. Протопресвітеру Ф. Білецькому і о. Протоієрею Б. Железківському за відправу Панахид і чину похорону. Особливо дякуємо о. Протопр. Ф. Білецькому, який приїхав з далекого Шікаго попрощати Покійного і виголосив зворушливе слово.

Наша щира подяка Урядові Української Православної Церкви св. Володимира за пожертву на квіти і Церковному Хорові, на чолі з дириґентом проф. Завітневичем, за відспівання Панахиди.

Щиро дякуємо о. Протопресвітеру Л. Весоловському і о. Протоієрею Г. Павловському за відвідування Покійного під час Його тяжкої недуги.

Сердечно дякуємо д-рові Тершаківцю за зворушливе прощальне слово над могилою Покійного і тим багатьом Приятелям, що ласкаво замовили Заупокійні Служби Божі, тим, що прислали вінки і квіти і тим, що відвідували Покійного вдома і в лікарні.

Д-рові О. Барановi щиро дякуємо за довголітнє сумлінне лікування Покійного.

Родинам п-ва: Рева, Цайнінгер і Ющенко наша подяка за приготовання похоронної трапези.

Ще раз дякуємо всім Рідним, Приятелям, Знайомим та Громадським Установам за їх висловлення пошани і любови до Покійного і за їх глибоку приязнь до нас в цей тяжкий і болючий час.

Нехай Всевишній Господь винагородить всіх Вас за Ваші християнські вчинки.

ЛІДІЯ — дружина
ОКСАНА — донька

• ЧИ ВАШІ ДІТИ Є ВЖЕ ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ? •

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. АДРІЯНИ з Лопатяків КЛИМИШИН та її мужа ЗЕНОНА

складають на НТШ в Сарселі 15.00 долярів

Д-р Володимир і Теодозія БОГОНОВИЧ

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. РОМАНА ОНИШКЕВИЧА

складають 25 долярів на Фонд Сиріт і Залишенців

Юрко і Левко ПОДОЛЯКИ з Балтимор

Замість квітів на свіжу могилу Побратима УСС

сл. п. інж. РОМАНА ОНИШКЕВИЧА

складаємо 10.00 долярів на ВИДАВНИЧИЙ ФОНД УСС.

Юліян і Ірина НАНАССИ

Праця
HELP WANTED FEMALE

ПОТРІБНО до ПРАЦІ
на Союзівці:
ПРИБИРАЛЬНИЦІ

Праця на цілий рік.
Постійна праця.

Голоситись:
UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N.Y.
Tel.: Kerhonkson 5641

Різне

ПРОВІДНА
фірма дарунків і ужиткових предметів
з Німеччини

Багатий вибір принадних
РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ

НАША СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ
НІМЕЦЬКА ПОРЦЕЛЯНА

Каковий і чайний сервіс, дзбанки на каву, обрусн, компотієрки, бомбоньєри, кухонні і настінні тарелі, фігурки, вази, попельнички і т. д. і т. д.

ТАКОЖ СВІТОВОЇ СЛАВИ
РОЗЕНТАЛЯ - ФІГУРКИ

Правдива бурштинова біжутерія
Німецькі вічні пера

ІМПОРТОВАНІ
ОЛИВЯНІ КРИШТАЛИ
Кольорові римські кришталі і делікатне скло.

Музичні пудернички, кубки на пиво, шварцвальдські годинники, мистец. кераміка, ориг. гуммельфігурки, сталеві вироби Solinger - WMF металеві вироби, предмети домашнього господарства, косметичні артикули і т. д.

НІМЕЦЬКІ РІЗДВЯНІ
КАРТКИ
у великім виборі

W. H. Warnecke, Inc.
Дім Дарунків і Імпорту
1289 LEXINGTON AVE.
(між 86 і 87 вул.)
NEW YORK 28, N.Y.
відкрито до 9-ої вечора
Тел.: LEhigh 4-4877

НА ЦЕ РІЗДВО
подаруйте
ПЛАТІВКУ МОНІТОР
Нова платівка
Ольги ПАВЛОВОЇ
УКРАЇНСЬКІ ЛЮБИМЦІ
Текст залучено
Моно або Stereo MF 426
та інші гарні платівки
ХОРУ ДУМКИ і
АНСАМБЛЮ
БАНДУРИСТІВ
у Вашій крамниці
з платівками або пишіть:

MONITOR RECORDS
156 Fifth Ave., New York
10010
Send more information on
Ukrainian records.
Name ....
Address ....

Праця
HELP WANTED MALE

ФАБРИЧНА ПОМІЧ
Без досвіду, всі юнійні бенефіти, вкл. платні свята, блю кросс, пенсія, вакації, хворобове, постійна праця + овертайми. Мусить розуміти і говорити по-англійськи.
Alpha Industrial Service
1600 W. Elizabeth Avenue
Linden, N.J. Tel.: WA 5-2200

TOOL & DIEMAKERS
Тільки 1-шорядні повищні голоситися.
До $3.50 на годину.
Всі бенефіти.

TOOL & DIEMAKER
APPRENTICE
Мін. 2 р. досвіду. Добра початкова платня. Всі користі. Телеф. або голоситись особисто.
DESIGNCRAFT METAL
MFG. CORP.
Kero Road Carlstadt, N.J.
WE 3-4000

HELP WANTED FEMALE

Старший віком вдовець, українець, католик шукає
ГОСПОДИНЮ
старшу вдову або дівчину, яка хотіла б зайнятися господарством і провадити дім. Має добру пенсію і може добре винагородити. Зацікавлених, прошу голоситися до:
Luke Kiral, 1462 Gates Avenue
Brooklyn, N.Y. 112277
Tel.: EV 6-0282

ОПЕРЕЙТОРКИ
З досвідом при доцовиках. Модерна робітня. Висока заплата за: роблення кишень, гор. стебнування, запинання, вшивання рукавів. Запотребування на всі секції.
RAIN CRAFT CORP.
239 Passaic St. Garfield, N.J.

Життьове забезпечення це також ощадність. В потребі одержите позику на свою грамоту Забезпечіться в Українському Народному Союзі.

Miscellaneous

ПРИВАТНА ПРОДАЖ:
ШЕРИ
української гірничої Компанії
Continental Iron & Titanium
Co., Ltd.
Звертатися:
Mr. B. I. Shulakewych
5582 Place Basile Patenaude, #6
Montreal 36, Que. Canada

НЕ ТРЕБА
ДОВГО
ЧЕКАТИ

ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ САМІ І ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ
ЗІЛЛЯ
під назвою
J. MILLER'S PURE HERB
COMPOUND #6,
а вже завтра почуєтесь ліпше. Якщо не будете задоволені протягом 48 годин, звернітъ пачку, і гроші будуть Вам сейчас повернені.
Терпливі на симптоми, як квасн жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання НЕ ЧЕКАЙТЕ, а спробуйте зараз!
Ціна одної пачки $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00. Пишіть зараз долучуючи чек або Моней Ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street Newark, N.J.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА,
21-го ЛИСТОПАДА 1964 р.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. в год. 7:30 веч. в Ігія Гол. 210 Чорч вул. Управа просить членство взяти участь. — П. Шило, секр.

НЕДІЛЯ,
22-го ЛИСТОПАДА 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. в год. 3-ій по пол. в залі Укр. Громади при 3322 П. Лавренц вул. Проситься вирівняти свої вкладки. — С. Лупацій, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Николая — 175-ий Відд. в год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. З огляду на кінець року, є ряд важливих питань, тому просимо про чисельну участь. — В. Питель, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок 397 Відд. відбудеться: 20 листопада при 5020 Норк Ровд від год. 7-8 веч. і 21-го листопада при 847 Н. Френклін вул. від год. 3-4 по пол. — О. Штогрин, секр.

Різне

INTERTRADE
EXPRESS CORP.
ВІЛЬНІ ВІД МИТА
ХАРЧОВІ ПАЧКИ
НА УКРАЇНУ СССР

IT-23 $21.00
11 фт. пшен. муки, 11 фт. рижу, 5½ фт. смальцю, 2½ фт. пал. кави, 1 фт. яринового товщу.

Добре і багато $31.56
11 фт. пшен. муки, 6¼ фт. рижу, 9 фт. вудженки, 4½ фт. вудж. шинки, 1 фт. какао, 1 фт. найліпшої риби в поміддосі.

Фаворитка $34.79
2¼ фт. пал. кави, 9 фт. пшенич. муки, 4½ фт. цукру, 6½ фт. вудженки, 1 фт. какао, 2¼ фт. вудж. шин. 1 фт. душ. половини, 1 фт. шоколяди, 4½ фт. рижу.

Великий вибір доброї якости харчових продуктів. Маємо стандартові пачки або можемо також зробити пачку після Ваших бажань. Жадайте наших дарових каталогів.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ
СССР
Повна ґарантія.
Без відтягнень. Доставка до 2-ох тижнів.
СТАВКА: 9 рублів за $10.00
ОПЛАТА: до $30.00 — $2.75
понад $30.00 — 10%

INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street, Suite 202
NEW YORK, N.Y. 10010
Telephone: YU 2-1530
Урядові години:
щоденно 9-5:30; суботи 10-1
Гарантія задоволення. Забезпечено для Вашої охорони.

Докладніші відомості про велику пожежу на нафтопроводі „Дружба" в Словаччині

„Львів-Ужгород. — 11 листопада. Погашено велику пожежу на нафтопроводі „Дружба", — так розпочинається інформація про ту загадкову пожежу, надрукована в московських „Звєстіях" з 12 листопада.

„Вранці в диспечерському управлінні магістральних нафтопроводів „Дружба" у Львові пролунав телефонічний дзвінок". Це сталося о 5 годині 10 хв. ранку. На чехословацькій помпувально-перекачувальній станції, розташованій біля кордону, спалахнула пожежа. „Вогонь охопив велетенський металевий резервуар, у якому вміщається 20.000 кубометрів пальног̣о. В одну мить запалала чорна густа маса. Зірвало дах, у небо злетів стовп диму... Пожежа ревла, як розлючений звір, загрожуючи перекинутись на сусідній резервуар і на інші".

„Одержавши той сигнал, львівське управління викликало Ужгород: — Чи можете послати туди пожежні авта? — Після короткої розмови з прикордонниками, через кордон помчали червоні авта. Знову дзвінок з чехословацької станції: — „У нас не вистачає води." Львів знову викликав Ужгород на підмогу, але вже міську нафтобазу.

Звідти надіслали порожні бензовози підвозити воду. За декілька сотень кілометрів від того місця кордону літав літак, щоб привезти вогнегасний порошок до Ужгороду, а звідки його вантажними автами везли на місце пожежі.

„А там, на чехословацькому кордоні, продовжувалася боротьба з вогнем... Нарешті у вахтовому щоденнику з'явився напис: „16.00 — полум'я довкола резервуару погасили". Але остаточно пожежа була переможена ще не тоді, а „через декілька годин пізніше".

Real Estate

ДОМИ на ПРОДАЖ
30 мешк. близько Форт Трайн Парку і Гудсону на верхньому Манггетені. Дуже гарна околиця і школи. Рент $21,500. Ціна $121.000, готівки лише $11,000.
4 род. мур., відокремлений, близ. Нюйоркського університету в зах. Бронксі. 4 гаражі, ціна $34.000.
Також полагоджуємо всі види забезпечення від ВОГНЮ, ВИПАДКІВ, на АВТА й інше.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway N.Y.C.
Tel.: LO 2-8491; AU 1-0194

Real Estate

АКРИ ВИСОКО СУХО $749 за акр
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway. Недалеко нова фабрика для шукаючих праці.
Не продаємо площ під будову, тепер там не має комфорту. Висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонг Айленді вказує відразу купівлі, що варта інвестувати таку низьку ціну. Земля, яку ми продали 5 р. тому, за $99 за акр, коштує тепер $5,000 за акр. Хто був би тоді в це повірив? Хай Ваші гроші ростуть в розвиваючімся Лонг Айленді. Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ ТЕПЕР!
$10.00 МІСЯЧНО ПІСЛЯ МАЛОГО ЗАВДАТКУ.
Дістанете негайно свій документ і папери права власности. Three Land Office, 729 Jericho Turnpike, Route 25, Three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, 1 миля на схід від Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25), Syosset. Спішіть, бюро відкрите кожного дня, включаючи неділі. Понад 50 років в земельному бізнесі.
K. H. LEEDS, LAKE RONKONKOMA, L. I.

На осінь і зиму!

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE NEW YORK CITY
(Іст 8-ма вул. між 2-3 евеніями)

На складі великий вибір ВЕЛЮРОВИХ КАПЕЛЮХІВ. Маємо найкращі якости в різних кольорах і найновіших фасонів власного виробу та відомої марки КАПЕЛЮХИ — KNOX. Кожний капелюх гарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що в нашому відділі ЧОЛОВІЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні СОРОЧКИ 100% cotton, знаної марки "JAYSON", на які даємо 18 місяців гарантії та 100% dacron, які школи не треба прасувати. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: непромокальні ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, ІМПОРТОВАНІ СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, ПАСКИ, ШАЛИКИ й інші різні речі. Просимо зайти та переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну.

Відкрито ЩОДЕННО до 7-ої год. веч., в СУБОТИ до 8-ої веч.

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
на німецькі спеціяльності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
• РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ •
• КОВБАСКИ • ШИНКИ •

6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ

In NEW YORK:	1654 2nd Avenue (85-86 Sts.)	TR 9-3047
In RIDGEWOOD:	56-54 Myrtle Avenue	VA 1-7068
In ASTORIA:	28-28 Steinway Street	AS 4-3210
In HEMPSTEAD:	310 Front Street	IV 3-5540
In FLUSHING:	41-06 Main Street	HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS:	82-10 37th Avenue	DE 5-1154

НА СВЯТА ДО СТАРОГО КРАЮ
M.S. BATORY
відпливає з Квібеку — 8-го грудня.
Скорші відпливи з Монтреалю 13-го листопада

Прямі відпливи 1965 р. до
ЛЕНІНГРАДУ
з Монтреалю 28-го травня

Мінімум в одну сторону до Гдині, туристична кляса $226.00
275 фунт. багажу безплатно на особу.

Звертайтесь до Ваших місцевих Подорожних бюр або до
POLISH OCEAN LINES
Gdynia America Line
220 Bay St., Toronto 1, Ont., Canada

Real Estate

ДОМИ на ПРОДАЖ
Zoned Commercial
824 White Horse Pike
Devonshire, N. J.
2-½ Acres.
House has 4 Bedrooms, Living Room, Dining Room, Kitchen and Bath, Half Basement. All Utilities
Hot Water Heat.
New Roof and Complete
New Paint Job In and Out.
Bus Service at Door.
Taxes: Approx. $230.00
ONLY $9,500 with Terms to Qualified Buyers.
Про більші інформації прошу
телефонувати:
FL 9-3598
Адреса:
MICHAEL HORYN
190-01 35th Avenue
FLUSHING,L.I., N.Y.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ в БРОНКСІ
ЛАНЧОНЕТА
і 4 кімнати.
Дуже дешево.
Тел. від 7 р. до 9 веч.
FO 4-9050

For Sale

CATSKILL Mt. — RESORT
Повне влаштування. Помірковано ціна. Близ. українського поселення.
ALFONS FEYERLE
Elka Park, N.Y.

Miscellaneous

GRAMERCY
SHIPPING
COMPANY
Засновано 1945 р.
З ліцензією
ВНЕШПОСИЛТОРГУ
продавати харчові і дарункові пачки з товарних складів в СССР. Поміркованї ціни.
Доставка 3-4 тижнів.
БЕЗ МИТА, ПІДПИС ВІДБОРЦЯ.
Повна гарантія.
Авто Москович, 4 сидження 45 Н. Р. $1,626.03
Авто Запорожець, 4 сидження, 27 Н.Р. $1,064.00
Мотоцикел Планета — подвійна дочіпка $351.38
Холодільник ОКА — 125 літр. $179.66
Повний вибір чудових дарунків. Комплетний ряд смачних харчових пачок.
GR-23 — ECONOMY GIANT $21.00
11 фт. пшенич. муки, 11 фт. рижу, 5½ фт. смальцю, 2,3 фт. пален. кави ,400 gr. ярин-ної оливи.
GR-31 — HOUSEWIFES CHOICE $26.77
11 фт. пшенич. муки, 11 фт. рижу, 4,6 фт. кіст. цукру, 5,6 фт. голляндського сиру, 1,4 фт., найкращої якости чай.
ЗА ПОВНИМИ КАТАЛОГАМИ ПИШІТЬ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ ПО-УКРАЇНСЬКИ ЧИ АНГЛІЙСЬКИ.
ГРОШІ ДО СССР. ПОВНА ГАРАНТІЯ. За ліцензією Департаменту банків (Н. Дж.) і забезпечено за 20,000.00 дол. Повна виплата. Без відтягнень. Підписи відборця. Доставка до 2 тижнів. Безпосередні агенти від 1946 р. БАНКІВ ДЛЯ ІНОЗЕМНОЇ ТОРГІВЛІ, МОСКВА
СТАВКА: 9 рублів за $10.00
ОПЛАТА: до $30.00 — $2.75
понад $30.00 — 10%
GRAMERCY SHIPPING
COMPANY
118 East 28th Street
NEW YORK, N.Y.
MU 9-0598
Відкрито: 9-5:30; субота 9-1
GRAMERCY SHIPPING
INC.
744 Broad St., NEWARK, N.J.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St
Tel.: GR 3-3550. New York City
Оригінальний подарок на Св. Миколая, на Свята в цьому ювілейному році — це бронзова статуя ваш. Пам'ятника Тарасові Шевченкові. Тільки в Арці.

Різне

Українське Висилкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилає —
НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧЕВІ. Рівнож авта, холодільники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д.
Урядові години: від 8:30-7 веч
Субота до 6-ої веч., в неділі від 10-3 по пол.

Розшуки

Пошукує
Станіслава Павловича
СИГНАЄВСЬКОГО
Mucha Wasyl
1957 W. Superior Street
Chicago 22, Ill.

Григорій Карапата пошукує брата Степана КАРАПАТУ, сина Івана. Хто знав би про нього, прошу зголосити на адресу:
Eva Pemska з дому Forlita
донька Степана
233 Ellis Ave. Irvington, N.J.

FOR RENT

Бруклин, Н. Й.
Біля Ботанічного Саду,
дешево 4½ КІМНАТИ
Може підбивати помічником супера або гендімена.
Тел.: PR 3-1429

EAST ORANGE—NEW JERSEY
170 South Clinton St.
Модерний будинок з віндою 2¼, 3¼, 5½ кімнати від $95.00.
Зайдіть до суперінтендента
201 OR 2-1793

EAST ORANGE—NEW JERSEY
120 North Oraton Parkway
Модерний будинок з віндою 3½ & 4½ кімнати від $95.00.
Зайдіть до суперінтендента
201 OR 4-0718

FUNERAL DIRECTORS

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

WALTER RAJCA
Директор Українського Похоронного Заведення
MIDDLESEX FUNERAL
HOME
Обслуга щира і чесна.
Serving Central New Jersey, Plainfield, Somerville, New Brunswick Area.
528 Bound Brook Rd.
Middlesex, N. J. 968-3377

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ
NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John
KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до вжитку ДАРОМ
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y
Tel.: ORchard 4-2568

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by VNESHPOSILTORG)
Централя: 1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York
Tel.: IN 7-5522

Доставка пачок ГАРАНТОВАНА, а також підпис відборця.
Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми
ВЕЛИКИЙ і РІЗНОРОДНИЙ
вибір товарів найкращої якости.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора;
в СУБОТИ і НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. —	1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
BUFFALO 12, N. Y. —	701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
NEW YORK 3, N. Y. —	78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, N. J. —	314 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. —	46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N. Y. —	963 Bleecker Street	RE 2-7476
COHOES, N. Y. —	13 Sargent Street	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. —	Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. —	631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. —	126 Tilghman Street Area Code 215	435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. —	558 Hudson Avenue	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. —	107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. —	1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. —	1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. —	11601 Jos. Campau Avenue	TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. —	643-47 Albany Avenue	CH7-5164
JERSEY CITY, N. J. —	303 Grove Street	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y. —	1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, Ohio —	1028 Kenilworth Avenue	PR 1-9696
HAMTRAMCK, Mich. —	11339 Jos. Campau Avenue	TO 9-3980
SO. BOSTON, Mass. —	396 W. Broadway	AN 8-1120

Asbach Uralt
the great Brandy from the Rhine
VXOP · 80 Proof
GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N.Y.

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION
ВІДПОВІДАЛЬНА І ВІДОМА ФІРМА В АМЕРИЦІ З ДОВГОЛІТНІМ ДОСВІДОМ У ВИСИЛЦІ ЛІЦЕНЗОВАНИХ ПАЧОК В СССР
ПОВІДОМЛЯЄ:
РАЗОМ З ГАРАНТОВАНИМИ ЗАМОВЛЕННЯМИ НА ТОВАРИ СОВЄТСЬКОГО ВИРОБУ, ТАК ЯК:
автомобілі, холодільники, телевізії і др.
ВКЛЮЧАЄ ПОДАРУНКИ НА КОЖНУ СУМУ ПО ВИБОРІ САМОГО ВІДБОРЦЯ. ВИ МОЖЕТЕ ТАКОЖ ЗАМОВИТИ
харчові пачки-дарунки для рідних в СССР
ДОСТАВА СКОРА З ХАРЧОВИХ СКЛАДІВ
в Совєтськім Союзі.
ПОМІРКОВАНІ ЦІНИ.
Звертатеся за каталогами до всіх наших Відділів або до Головного Бюра:
45 West 45th Street
New York, N.Y. 10036, Room 1101
Tel: CI 5-7905